

Project MaxiPAC zoekt oplossing voor migranten die willen studeren

Vluchteling? Berg je ambities niet op

Vluchtelingen en immigranten van buiten Europa hebben het moeilijk om met een diploma uit hun thuisland bij ons aan de slag te gaan. Lange, dure en moeilijke procedures houden hen weg van geschikte jobs. Verder studeren is zo mogelijk nog moeilijker. Onduidelijke regels en onwetendheid fruiken studieambities.

TEKST NILS DE NEUBOURG
FOTO JOREN DE WEERDT

Vluchtelingen komen hier niet altijd toe met lege handen. Spullen kunnen misschien ontbreken, kennis en ervaring hebben ze vaak wel. Maar wat begin je hier met vakmanschap en diploma's? En wat als je midden in je studie moest vluchten?

Om de kennis en ervaring van vluchtelingen en niet-Europese immigranten toch ten volle te kunnen benutten in onze samenleving heeft de overheid NARIC opgericht. Dat Vlaams agentschap gaat na of een buitenlands diploma gelijkgesteld kan worden aan een Vlaams exemplaar. Met een erkenning kan bijvoorbeeld een in het buitenland opgeleide schrijver hier op zoek naar een geschikte job. Maar zo een erkenning bij het agentschap heeft de naam bureaucratisch, traag en duur te zijn. En zelfs als je de erkenning hebt, geldt die niet eens in Brussel of Wallonië.

Bijkomende hindernis is dat het agentschap alleen volwaardige diploma's beoordeelt. Zonder afgeronde opleiding kan je niet bij NARIC terecht. Om je studie hier



Umar Badawi (43): 'Het systeem stopt vluchtelingen in een vriezer'

'Ik ben geboren in Libanon. Door spanningen in het land moest ik tijdens mijn studie biochemie van Beiroet terugkeren naar mijn geboortestad. Daar kon ik gelukkig ook een opleiding 'Engelse literatuur' volgen. Met dat diploma heb ik jarenlang lesgegeven. Maar vanaf 2011 werd mijn kritische mening een probleem en besloot ik te vertrekken.'

'In België bleek het niet vanzelfsprekend om leerkracht te worden. Ik had twintig jaar lesgegeven, maar hier werd mijn diploma niet erkend. Snel besepte ik dat ik mensen beter kan helpen op sociaal gebied dan door leerkracht te zijn. Daarom startte ik de organisatie 'Refuchances' in Geel. Ik zie het als mijn rol om vluchteling te pushen om voor een diploma of studie te gaan.'

'Het nodig dat ze die steun krijgen, want ze lopen tegen grote barrières. Taal is er zo een.

Door onvoldoende kennis van Nederlands werd mijn diploma niet erkend. Maar ik sprak wel vlot Engels en Arabisch, dat zijn de derde en vijfde grootste talen in wereld. Toch moest ik eerst naar school om in een klaslokaal Nederlands te leren.'

'Het systeem stopt vluchtelingen zo enkele jaren in een vriezer. Ze moeten eerst maar Nederlands leren en een inburgeringscursus volgen voordat ze hun eigen ambities kunnen najagen. Maar een taal leer je bijvoorbeeld het best door met mensen om te gaan. Zo belandt iemand met een doktersdiploma uiteindelijk gefrustreerd bij een groendienst. Voor de overheid is het aanleren van Nederlands een kwestie van identiteit. Dat begrijp ik, maar een identiteit kan je beter met liefde creëren dan met dwang op te leggen.'

'Vluchtelingen voelen de economische druk om toch maar snel aan het werk te gaan. Maar het is – ook voor België – soms interessanter om aan de slag te gaan met de kennis en opleiding van immigranten.' ■

verder te zetten, zijn er geen duidelijke regels. 'Universiteiten en hogescholen maken allen hun eigen voorwaarden. Eerlijk en democratisch is dat niet', laat Aleidis Devillé van MaxiPAC optekenen.

Met project MaxiPAC wil Devillé en haar collega's een oplossing uitdenken voor immigranten die graag (verder) studeren. Onder meer Thomas More, UGent, VUB en Minderhedenforum stapten mee in het project.

Door al die hindernissen belanden heel wat vluchtelingen in een job die hun capaciteiten niet ten volle benut. 'Door een doorgedreven activeringsbeleid is er druk om meteen te gaan werken', zegt Devillé. 'Dat heeft tot gevolg dat die doelgroep vaak niet terechtkomt in het veld waarin ze gespecialiseerd zijn, maar eerder gedwongen worden richting specifieke jobs, zoals knelpuntberoepen.'

'Bovendien worden competenties van buitenlanders ook nog eens vaak lager ingeschat omdat Nederlands niet hun moedertaal is', gaat Devillé verder. Die taalbarrière maakt studeren overigens ook praktisch vaak onhaalbaar voor immigranten. 'Je kan je dan afvragen of het aanbieden van studies in het Engels geen beter idee is. Steeds meer bedrijven hanteren trouwens toch Engels als voertaal.' ■

ANN VERMORGEN, NATIONAAL SECRETARIS ACV

MAAK INTEGRATIE NIET MOEILIJKER

Mensen die op de vlucht zijn voor oorlog of vervolging, het is van alle tijden. En van alle streken. De voorbije 100 jaar sloegen Belgen tot tweemaal toe zelf massaal op de vlucht voor oorlogsgeweld. De laatste jaren zijn er gelukkig maar weinig landgenoten meer gevlucht, tenzij een paar heel rijke om hun faire fiscale bijdrage te ontlopen. België ontvangt nu mensen die omwille van hun politieke of geloofsovertuiging, geaardheid... niet veilig zijn in eigen land. We hebben in de conventie van Genève afgesproken, op het moment dat we zelf nog heel goed wisten wat het is om te moeten vluchten, dat deze mensen recht hebben op een veilige haven. Deze afspraken betekenen ook dat wie niet voldoet aan de voorwaarden niet in België kan verblijven. Deze aanpak is hard, maar verdedigbaar.

Met louter een toevluchtsoord bieden, mogen we ons echter niet tevreden stellen. Zowel voor de samenleving als voor de mensen op de vlucht zelf is het belangrijk dat ze hier verder hun leven kunnen uitbouwen. Kunnen studeren of werken bijvoorbeeld. Daarom is de erkenning van buitenlandse diploma's of het kunnen starten met een opleiding zo cruciaal. En daar loopt wel nog een en ander mis.

De procedure duurt vaak te lang. Documenten zoals een thesis laten vertalen door een beëdigde tolk is vreselijk duur. Een Vlaamse erkenning die niet in de andere gewesten wordt erkend en vice versa, het is de realiteit. Dat zijn mankementen die we best snel en goed oplossen. Daar vaart iedereen wel bij.

We verwachten immers van nieuwkomers dat ze zich integreren. We willen dat ze deel gaan uitmaken van de samenleving. Maar waarom worden er dan door politici, vaak diegenen die het sterkst hameren op integratie, zoveel ballonnetjes gelanceerd die integratie net bemoeilijken? Een betalend integratietraject. Zeer hoge, voor velen waarschijnlijk zelfs onhaalbare, taalverwachtingen opleggen. De toegang tot kinderbijslag bemoeilijken, terwijl dat net een heel belangrijk instrument is om kinderen snel aansluiting te laten vinden. Organisaties die opkomen voor of werken met nieuwkomers op droog zaad zetten. Wat is de bedoeling van dat soort voorstellen? Het heeft weinig te maken met integratie en inburgering, integendeel. Terwijl dat net is wat we verwachten en willen. ■

